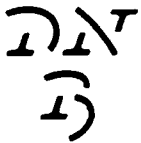

Conjunctuurindicator

Omslag blijft uit

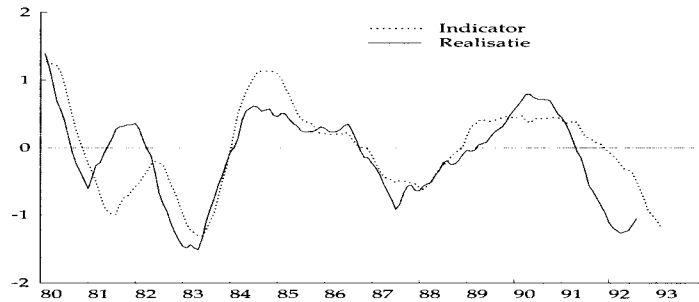
De DNB-conjunctuurindicator, berekend tot en met februari aanstaande, voorspelt dat de huidige conjuncturele neergang zich zal voortzetten (figuur 1). Ook de productie in de verwerkende industrie, die wordt gehanteerd als realisatiereeks, vertoont weer een neergaande beweging. Daarmee stemt de conjuncturele ontwikkeling van de industriële productie, die vanaf het voorjaar een stijgende lijn liet zien, weer overeen met de voorspelling van de conjunctuurindicator.

Deze voorspelling spoot ook met de jongste prognose van het Centraal Planbureau, dat een herstel van de volumeconjunctuur in het OESO-gebied niet voor midden volgend jaar mag worden verwacht. Bij de *Macro Economische Verkenning 1993* ging het CPB er nog van uit dat de groei van het bbp in Nederland

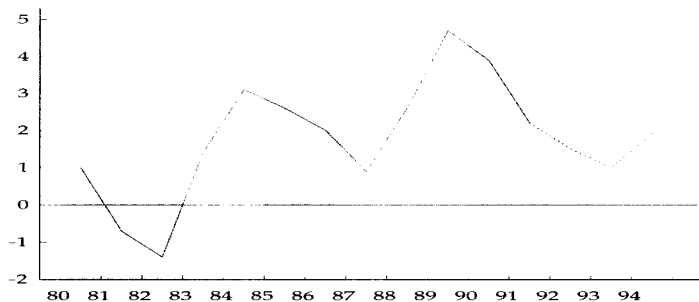

in 1993 gemiddeld 0,5 procentpunt hoger zou liggen dan in 1992. Nu gaat men er daarentegen van uit dat de groei in 1993 niet meer dan 1% zal bedragen, dat is een half procentpunt minder dan in 1992. Pas in 1994 zal de groei gemiddeld hoger liggen dan in 1992 (zie figuur 2). Als we ervan uitgaan dat het dieptepunt van de conjunctuur inderdaad medio 1993 wordt bereikt, dan heeft

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

Figuur 2. Bruto binnenlands produkt, procentuele volumemutaties per jaar

Toelichting: jaren van conjuncturele aarzeling en recessie zijn aangegeven door gearceerde vlakken; prognoses zijn gestippeld. De reeks bevat een breuk in 1987.

deze neergaande fase wel opvallend lang geduurd (namelijk ruim drie jaar, het gemiddelde in de afgelopen 25 jaar ligt volgens de DNB-indicator op twee jaar). Daar staat echter tegenover dat de groei in vergelijking tot voorgaande perioden van conjuncturele zwakte en in vergelijking tot andere OESO-landen nog steeds op een relatief hoog niveau ligt. In tabel 1 zijn vanaf 1980 die jaren opgenomen waarin de conjunctuur een negatieve bijdrage heeft geleverd aan de groei. Om een cijfer voor 1992 te kunnen berekenen is de groei gebaseerd op de DNB-conjunctuurindicator, waardoor deze in 1991 en 1992 hoger ligt dan de feitelijke groei (zie figuur 1). In de periode 1990-1992 is er uiteraard sprake geweest van een negatieve conjuncture-

le component, maar deze was in verhouding tot de trend bescheiden van omvang. Hierdoor kon de groei zich in vergelijking tot de inzinkingen begin en medio jaren tachtig op een vrij hoog niveau handhaven. Daar komt nog bij dat de groei in Nederland in die jaren achterbleef bij het gemiddelde van de OESO, terwijl de groei sinds 1989 hoven het OESO-gemiddelde ligt.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator voorspelt tot en met februari een verdere neergang van de conjunctuur. De realisatiereeks vertoont inmiddels weer een hieraan parallelle beweging. Het CPB gaat er in zijn nieuwste prognose van uit dat het herstel van de internationale conjunctuur pas in de tweede helft van 1993 gaat plaatsvinden. Ook op grond hiervan is in komende maanden nog geen omslag in de conjunctuur te verwachten.

Tabel 1. De groei van de industriële productie o.b.v. de DNB-indicator in jaren van conjuncturele zwakte (mutaties t.o.v. de vorige overeenkomstige periode)

	1980	1981	1983	1985	1986	1987	1990	1991	1992
Trend	1,6	0,1	2,1	3,3	2,4	2,7	3,1	3,0	3,0
Conjunctuur	-1,0	-2,6	-0,8	-0,7	-0,7	-0,9	-0,1	-0,5	-1,0
Groei	0,6	-2,5	1,3	2,5	1,7	1,7	3,0	2,5	2,0

Deze rubriek wordt samengesteld door J.A. Bikker en C.J. Zonderland, werkzaam op de Nederlandsche Bank bij respectievelijk de Afdeling Wetenschappelijk onderzoek en econometrie en Studiedienst.